

Piadvka jesenná (*Operophtera brumata*) a piadvka zimná (*Erannis defoliaria*)

Koncom septembra až začiatkom októbra možno pozorovať na ovocných drevinách **piadvku jesennú** a **piadvku zimnú**. Obaja škodcovia majú len jednu generáciu za rok. Larvy piadvky jesennej, ako aj piadvky zimnej, sa môžu živiť takmer na všetkých druhoch rôznych ovocných a listnatých stromov a krov. Podľa niektorých autorov sa nemôžu rozvíjať na broskyni obyčajnej.

Jedným z najbežnejších a najvýznamnejších škodcov ovocných a zároveň aj okrasných listnatých drevín vo všetkých oblastiach je **piadvka jesenná**. Samičky, ktoré sú menšie ako polovica dĺžky tela, majú hnedosivé krídla s dvomi tmavšími pásikmi. Farba predných krídiel samčekov je žltosivá s hnedou kresbou. Pre zadný pár krídiel je typické žltkastobiele sfarbenie. Základným rozpoznávacím znakom **samičiek** je to, že majú v porovnaní so samčkami zakrpatené krídla a preto **dokážu len liezť**. Hlava, spolu s telom je hnedá. Húsenice sú žltozelené a po bokoch majú svetlejšie pásiky. Škodca prezimuje v štádiu vajíčka, ktoré je pomarančovožlté. K liahnutiu dochádza skoro na jar v období pučania stromov. Zo začiatku sú pozorované len nepatrné škody, ktoré je možno ľahko prehliadnuť. Staršie húsenice už však skonzumujú pomerne väčšie množstvo potravy, pri silnejšom napadnutí **môžu spôsobiť holožer**. Liahnutie dospelých jedincov nastáva v mesiaci október. Odhadovaný počet nakladených vajíčok samičkou je zhruba 300. Typickými prejavmi napadnutia stromov piadvkou jesennou sú **vyžraté puky, obžraté mladé listy a kvety**. Symptómy sa prejavujú aj na **plodoch**, ktoré po napadnutí majú **vyžratý obsah**, niekedy až po jadro. Súkvetia, ako aj listy **sú spradené pavučinami**.

Piadvka zimná, ktorá sa len ojedinele objavuje vo väčšom množstve, je rozšírená v Európe, Ázii až po Ďaleký východ. Typická je hnedočervenými **húsenicami**, ktoré **požierajú listy** alebo **rastúce plody** v korunách stromov. Húsenica dorastá do dĺžky približne 30 – 35 mm. Samičky sú bezkrídle, bieložlté, na chrbte sú sivo sfarbené s čiernymi škvrkami. Naopak samček má krídla bledožltej farby, pričom na predných krídlach sú zvyčajne dva tmavé pásy. Pre zadné krídla samčekov je typická tmavšia malá bodka, ktorá sa nachádza v ich prednej časti. Na okrajoch krídel sa nachádza tmavší lem. Hlava, spolu s hruďou škodcu, má podobnú farbu ako krídla. Farba vajíčok sa postupne mení zo žltobielej na tmavú. Prezimovanie piadvky zimnej prebieha v štádiu vajíčka. Po vyliahnutí sa larvy živia na rozvíjajúcich pukoch, **listoch a mladých plodoch** vyššie spomenutých hostiteľských rastlín. Postupom času larvy dospievajú (koncom júna, až na začiatku júla) a presúvajú sa do pôdy, kde sa zakukľujú. V septembri dochádza k vyliahnutiu motýľov, ktoré lietajú v noci. Ak teploty prostredia príliš neklesnú, môžeme pozorovať **výskyt motýľov až do decembra**. Samičky v korunách stromov kladú vajíčka buď v malých skupinách alebo jednotlivito na vetvičkách, pričom jedna samička dokáže naklásať až 400 vajíčok. Sprievodnými znakmi napadnutia vyhľadávaných druhov hostiteľských rastlín sú **nepravidelné výhryzky**, ktoré sa nachádzajú **na pukoch, listoch**, prípadne **mladých plodoch**. Listy však **nie sú spradené pavučinami**. Škodca môže spôsobovať **holožery stromov**.

Protí piadvkám môžeme zasiahnuť práve v tomto období. Dospelé piadvky sa liahnú v septembri až októbri a keďže samičky majú zakrpatené krídla, do korún stromov, kde kladú vajíčka, musia vyliezť po kmeňoch. Preto sa odporúča v tomto období umiestniť na kmene hostiteľských stromov **lepové pásy**, vďaka ktorým zabezpečíme ich odchyt. Výsledok bude spočívať v zabránení nakladenia vajíčok a predchádzaniu jarným škodám, ktoré môžu

vyliahnuté húsenice spôsobiť. Lepové pásy je vhodné nechať umiestnené na stromoch do februára. Okrem leповých pásov možno využiť Stromset alebo lep Chemstop-ecofix. **Lepidlo** je vhodnejšie natierať na **nepremokavý papier v šírke zhruba 10 cm**. Aplikácia lepidla priamo na kmeň sa neodporúča. Nakoľko samičky môžu klásť vajíčka na kmene stromov pod leповé pásy, je vhodné **kmeň** pred umiestnením **ošetriť** vhodnými **insekticídnyimi prípravkami**, alebo očistiť kôru stromov pod leповými pásmi.

Aplikáciu **chemických látok** je vhodné urobiť **na jar** po vypučaní stromov alebo pred kvitnutím, resp. hneď po kvitnutí. Početnosť lariev znižuje vypustenie hydiny v záhradách v mesiacoch máj a jún. Larvy v tomto období zaliezajú do pôdy, aby sa zakuklili. V priebehu vegetačného obdobia sa používajú prípravky, ktoré spôsobujú zníženie výskytu húseníc motýľov. Z povolených prípravkov možno proti piadivkám na jabloniach, dube a lesných drevinách (okrem ihličnanov) použiť Dimilin 48 SC a na dube aj Trebon 30 EC, proti piadivke zimnej na jadrovinách Steward a proti piadivke jesennej na všetkých ovocných stromoch Biobit XL. Okrem toho sú proti žravým škodcom povolené v lesných porastoch Karate Zeon 5 CS a na ovocných drevinách Decis EW 50, Delta EW 50 a Decis Protech.

Ing. Horváthová

ÚKSÚP – OOR

25.9. 2017